სალიტერატურო და სამეცნიერო ნახატებიანი გაზეთი. გამოდის ყოველ კვირა დღეს.

№ 2. იანვარი 6, 1894 წ. № 2.

შინაარსი:—საახალწლო მილოცვა ლექსებით ღვანკითელისა.—საახალწლო მილოცვა ლექსებით გმირისეულისა.—მატარებელი დაიძრა (თარგმანი) მოთხრობა ანდონისა.—ძლევამოსილი მეცნიერაბა და მუხდალი ძალმომრეობა გ. წერეთლისა.—დაჭრილი არწივი, ლექსი ანდ—ნისა.—მამულის მსხვერპლი, (საახალწლო სურათი) ელეფთერიძისა.—ახალი ქართულის ლიტერატურის მოძრიობა, ს. ხახანაშვილისა.— ქუთაისის სათავად-აზნაურო ბანკის განცხადებები.

„კვალის“ ხელის-მომწერლებს მე-5 №-თან დაურიგდებათ ა. ყაზბეგის სურათი

საახალწლო მილოცვა

ზოგიერთ სამშობლოს მოღვაწესა

და

სამოღვაწოსადმი.

ხმა დაბა-სოფლებიდან

წარმოდგენილი ვარდენ ღვანკითელის მიერ *)

I

წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებას

ვინც წერა-კითხვას ავრცელებს
ჩვენს ხალხში ზედი-ზედა,
მას შეეწიოს მამა, ძე
და ღვთისმშობელი დედა.

ახალწელსა მიულოცავ,
ღმერთმა უმრავლოს წლია;
წევრები ემატებოდეს,
და მასთან ოქრო-ვერცხლია.

ტფილისის და ქუთაისის ქართველ გამომცემელ საზოგადოების ამხანაგობას

როგორც ჯვარზე ტანჯვით ქრისტემ
დაგვიმტკიცა თვისი მცნება;
ღმერთსა ვსთხოვ, არ დაგვიწყნოდესთ
ერთმანეთის ყურისგდება.

ახალ წელსა მოგილოცავთ
მაშინ, როცა შეერთდებით;
ცალკეობით, ცუდსა შვრებით...
დაგგმობთ... მაგრამ გეხათრებით.

ჟურნალ „კვალს“

სახელსა კარგსა ატარებ,
დაგინათლებია «კვალიო»;
მაზედ უკეთესს ვერას იქ,
თუ დააჩნიე კვალიო.

გზა გაგვიკვალე უცოდნელს,
ბრმებს აგვიხილე თვალიო,
თვით ქრისტეც ასე შვრებოდა,
თუმც იტანჯა მრავალიო.

---

*) რადგან ზოგიერთ ჩვენ მოღვაწეებზე უკვე იყო ნათქვამი წინა ნომერში, ამისთვის აქ ვბეჭდავთ მხოლოდ იმათზე, რომლებზედაც წინა ნომერში არა თქმულა რა.

ახალწელსა მოგილოცავთ
მოხუცი, ყრმა და ქალიო,
და ღმერთს ვსთხოვთ შენს ნამოქმედარს
ამკობდეს სამართალიო.

„ივერიის გაზეთს“

ახალიწელი ამას გირჩევს
«შური» განაგდე განზეო,
თორემ ხომ ხედავ, გარს მტრები
დაგხარხარობენ თავზეო.

თქვენ თვითონ შურის და მტრობის
გვეგონეთ მომსპობელიო;
მაგრამ თქვენ უარესს შვრებით,
ნუ მრისხავს ღვთისმშობელიო.

ახალწელსა მოგილოცავთ,
ღმერთმა გიმრავლოთ წელიო,
და გთხოვთ შურსა და მტრობაზე
ახლავ აიღოთ ხელიო.

ი—ს ე—ზს გ—ელს

დიდი მოღვაწე მოხუცი
ჩვენ ხალხის წინამძღოლია;
ამ მოკლე ხანში ამ წმინდას
სწორედ არა ყავს ტოლია.

რასაც წარმოსთქვამს, უნდა ვთქვა,
მართალია და სწორია,
და მვირი თუ ვინმე ჰკადრა,
ის მოგონილი ჭორია.

ახალწელსა მიულოცავ,
ვემთხვევი მის ხელს წვერსაო;
ამ წმინდა მოხუცს, ღ'ერთო, გთხოვ,
ჯერ ნუ მოაკლებ ერსაო.

ან. ფ—ს

დრამა-ტრაღიზმის წრაში
ანტონი გაჩარჩულია;
მართლის თქმა უყვარს და მიტომ
ის ამოჩემებულია.

მაგრამ, ანტონ, სწერე, ის ჯობს,
სწერე, სწერე, სანამ გ'ლოს;
ღმერთსა ვსთხოვ, რომ მგ. აზრები
შეურჩენოდეს, არ დაგეზროს.

ახალ წელსა მოგილოცავთ,
როგორც მე, ეგრეც ყველანი,
შენი ქება-ხსენებისთვის
არ გვეღალება ენანი.

ი. მეუ—ას

თავჩაღუნული მიმოდის
მუდამჟამს ყოველ ალაგსა,
ვგონებ, რომ ეძებს ქართველთთვის
რამ სამკურნალო წამალსა.

ღმერთსაც ექნას, დაეტოვოს
ისეთი ნამოქმედარი,
რომ სუყველა მას ამბობდეს:
კვლავ საქმობს, თუმცა არს მკვდარი.

ახალწელსა მიულოცავ,
ღმერთმა უმრავლოს წელია;
მაგრამ წელიწადზე უფრო
გრძნობიერი ნაწერია.

სოფრ. მგ—ლს

სამშობლოის მოღვაწეა
ჩვენი სოფრომ, რაც აქვს ღონე;
სხვა თუ არის, ესეც არის
მწერლობაში მოსაწონე.

გლეხთა ცხოვრების წრაში
ჩემი ფიქრით, მას აქვს გონი,
მაგრამ ბოლოს რომ შეჩერდა,
ეს კი არ არის მოსაწონი

ვ. გ—ას

კრიტიკას მეტად გაუფრთხის,
მისგულისთვის მლანძღველია;
ბატონებს ძლიერ ქომაგობს,
მოკეთის მგინებელია.

სჯობს, სიბრძნის გზასა დაადგეს,
კალენდარს სიბრძნე ჩაურთოს;
ქუჩის ლექსები რათ გვინდა?...
ბუნების ცოდნა დაურთოს.

ახალწელსა მიულოცავთ,
დაბრძენებოდეს გონება;
სწავლა-მეცნება შეეძინოს,
არ შეაჩნდეს თავხედობა.

10

II

გმირისეულის მიერ წარმოდგენილი

საყმაწვილო ჟურნალს „ყლ„ჯეჯი

ჩემო პაწია «ჯეჯილო»,
ამწვანებულო მხნედაო;
ბავშების დედა ერთგულო,
მათი გულისა ლხენაო.

ორთვეში ერთხელ გამოხვალ,
შვილებს აცინებ შენაო;
დედ-მამა შუღლით გიყურებს,
არ მოსწონს შენი მცნებაო.

შვილები შენკენ მორბიან,
შენთან აქვთ მხოლოდ ლხენაო;
დედმამებს უჯავრდებიან,
გამოგვიწერეთ ეგაო,

და თუ არ გამოგვიწერეთ,
არ დაგიჯერებთ ჩვენაო;
ტირილით გამოგაყრუებთ,
რომ ყურთ დაგვაკლდეთ სმენაო.

ღმერთსა ვსთხოვ, როგორც შვილებსა,
დედმამებს შეუყვარებოდე,
კალთას არ სწყვედენ შვილები,
თვით მათგან იზარებოდე.

მოგილოცავ ახალწელსა
ღმერთმა გიმრავლოს ბავშები,
გატაცებით გკითხულობდენ,
გეზარდოს ქვეყნის გმირები.

დეკ. მღ—ს ღ—ეს

ამ ჩვენს ქვეყანას ბევრია
შენი უბრალოდ მდევნელი;
ზოგი რას ამბობს, ზოგი რას,
ყველა სიცრუის მღეჭელი.

ბევრი რამ გითქვამს მისთანა,
რომ ვერვის ეხერხებინოს;
იქნებ სდომოდეს კიდეც თქმა,
ენა ვერ დაემვრევინოს!

ავსულსა შეუქაქანებ,
ვერ გრისხავს ჯვარის მტვირთველსა;
მგელს არ გაატან ცხოვარსა,
იფარავ ჩაგრულს მკირთელსა.

განაგრძე ეგრე, განაგრძე,
მწყემსი ჰხამს შეუპოვარი,
მგელ-კაცი, ლომი და ვეფხი
უფრთხოდეს მაგ ხმით მძრწოლარი.

ეგ მაგალითი დიდია
სამწყსოთა გასამხნევებლად:
მწყემსთა აიღონ კომბალი,
ნადირის მოსაგერებლად.

ღმერთმან მრავალ წელს გაცოცხლოს
და მოგცეს ღირსი მემკვიდრე:
მას წინამძღვრობა ეთავოს:
შენ მკელი ჯვარი უმკვიდრე.

დ. ბ—ძეს

რაჭის მამულის შვილი ხარ,
მთით წამოსული ბარადა;
გულში ნადები სიმტკიცე
სიკვდიმდე მიგყავს ფარადა.

ომ-გადახდილი გვახსოვხარ,
მწუხარე სახით წარმოსდგეგ;
უზნეო მტრებმა ვერ დაგცეს,
შემდეგ დიდ საქმეს შეუდგე.

ბევრი იბრძოლე ქვეყნისთვის,
კიდევ ბევრს ჰელით, არ კმარა;
ფიქრით აღბეჭდილს სახესა
შენსას აშვენებს ჭაღარა.

შორს მირბის შენი გონება,
ღმერთმა საწადი გისრულოს,
რომ კვლავ ჩვენს წრეში იომო,
სამოქლისებრ გისმინოს.

მატარებელი დაიძრა

(მოთხრობა, ნათარგმნი)

(ქალების საახალწლო საჩუქარი)

დაუსრულებელი, გველეშაპივით მიკლაკნილ-მოკლაკნილი საღამოს მატარებელი წასვლას ემზადებოდა. წამსვლელები მეტად ცოტა იყვენ. პარასკევი გახლდათ და ამასთანავე მეცამეტე რიცხვიცა. ცოტანი არ არიან ცრუმორწმუნენი! რამდენ ადამიანს ეშინია ამ უკუღმართი რიცხვისა! მე ამ უკანასკნელთა არ ვეკუთვნი. სამაგიეროდ ეს რიცხვი სხვაზე უპირატესად მიმაჩნია და ამიტომ აინუნშიაც არ მომდიოდა. მეცამეტე რიცხვს ჩემს სიცოცხლეში ყოველთვის სასიხარულო მნიშვნელობა ჰქონია. მეცამეტე რიცხვიან სახლში ბევრი დაუვიწყარი და ნეტარი დღეები გამიტარებია. ამ გვარად ჩემი მატარებელით გამგზავრება ჩემთვის მეტად სახეირო დღესა ხერხდებოდა. როგორც ზემოთ მოგახსენეთ, მგზავრთა რიცხვი უმცირესი გახლდათ: აქაიქ თუ შევსწრებდით ვისმე თვალსა. ვაგონებთან შედარებით უფრო ცხადათ გრძნობდით და ხედავდით ამ სიცოტავეს. გასაკვირეველი სიმრავლე ვაგონებისა ვერაფრით ამეხსნა: გვეონებოდათ, ნახევარ კაცობრიობისათვის გადუბამთ ისინი ერთი-ერთმანეთზეო. იმ საწოლ ვაგონში, სადაც მე დავისაკუთრე ადგილი, მხოლოდ ერთი მგზავრი დამხვდა: ეს გახლდათ ახალგაზდა, მაღალ-მაღალი, კოხტად და მოხდენილად ჩაცმული ყმაწვილი კაცი. მიხვრა-მოხვრაზე და სახის გამომეტყველებაზე კარგი აღზრდა ეტყობოდა და უეჭველად მაღალს, არისტოკრატიულ საზოგადოებას უნდა ჰკუთვნებოდა. კონდუქტორის წყალობით ორთავენი საკუთარს კუპეში გამოვიკეტენით. ჩვენს კმაყოფილებას დასასრული არა ჰქონდა: მოულოდნელი მეგობრის გვერდით ყოფნა ფიქრადაც არ მოგვსვლია. სამაგიეროდ, რასაკვირველია, ხარბად დავასაჩუქრეთ დაუვიწყარი გულ-შემატკივარი. ვაგონის განიერს გასასვლელში გაველით და შუბლით ფანჯარას მიბჯენილნი, მგზავრებს ჩუმად შევცქეროდით. ვაგონის შესავალში უცბად ვიღაცა ქალი გამოჩნდა. იმისი მაღალი და წერილი, მძიმე წამოსასხმელში გახვეული ტანი, სქელი რიდით აფარებული პირისახე და განათებული, ცეცხლის მფრქვეველი თვალები — ყველა ეს საშინელ აჩქარებას და მოუთმენლობას ხატავდა. გამგელებულმა მხოლოდ ერთხელ შემომანათა თვალები, მერე ელვასავით გაბრუნდა და რაღაცას შიშით ძებნა დაუწყო. ამდროს ჩემი მეზობელი მოუთმენლად ატოკდა და მოულოდნელი სიხარულით შეჰკივლა:

— შენა ხარ, შენა!!

ამ სიტყვებით სწრაფად კარს მივარდა, გააფარღალალა და უცნობს ქალს ალტაცებით ხელი გაუშვირა. ერთი წამიცა და ორივენი ვაგონში გაჩნდენ. მალე შემდეგი სუსტი, მაგრამ მკაფიო ხმით წამოთქმული სიტყვები შემომესმა:

— არ მინდოდა ჩემთან გამოუთხოვებელი წასულიყავი.

— თქვენს ქმარს რაღა უთხარით? ამ უდროოდროს როგორ დაიღწიეთ თავი? ქალის პასუხს ყური ველარ მოვკარი. კუპე ჩაიკეტა. კონდუქტორმა დიდ-მნიშვნელობიანად შემომხედა. ეტყობოდა, ჩემსავით იმანაც ყველა გაიგო, ყველაფერს მიხვდა მიხვედრა, სწორე გითხრათ, არც თუ საიმისო იყო რამე. ჩვენ თვალ-წინ ერთი ბედშავი სიყვარულის ეპიზოდთაგანი განმეორდა. საყვარელი კაცის წასვლა ამ სიყვარულს ან სულ ჩააფუჩეჩებდა, ან არა და სასურველს მიზანს მიაღწევინებდა. გულის მქენჯნავი სიჩუმე ჩამოვარდა, მე მხოლოდ ნაწყვეტ-ნაწყვეტი სიტყვებისა მესმოდა ხან და-ხან გულ-საკლავი ამოსკვნაც ზედ დაემატებოდა ხოლმე. ბოლოს გამოსამშვიდებელი კოცნაც შემომესმა, მაგრამ აღელვებულმა ქალის ცრემლებმა ხვევნა-ტლოშნასაც ბოლო მოუღეს მალე.

ვაგონების შეხლამ წამაბარბაცა. კუპეს კარი სწრაფად გაიღო და დირესთან ახალგაზდა დედაკაცი გამოჩნდა, რიდე ახდილი შვენოდა: მის ნაზს, გაფითრებულს და საამოდ მიბნედილს პირისახეს არა შეედრებოდა-რა. საყვარელი მეგობარიც უკან მისდევდა.

— მატარებელი ჯერ ხომ არ დაიძვრის?. მიჰმართა ქალმა კონდუქტორსა.

— ჯერ კიდევ ხუთი წამი იქნება გაჩერებული, ქალბატონო, უპასუხა იმან და თან საათს ჩასცქეროდა: თქვენ ნუ სწუხდებით, მე თითონ შეგატყობინებთ. შეხლა მეორედ განმეორდა და მატარებელი მძიმედ დაიძრა. შიშმა და უსიამოვნებამ საწყალი მთლად გადარიეს. მეტმა მღელვარებამ შვენიერი პირი-სახე მთლად დაუმახინჯა.

— მივდივართ, ღმერთო ჩემო! შეჰკივლა საცოდავმა.

— ჩემი საათი სწორი მეგონა და არ ვიცოდი, წამოიძახა თავის გასამართლებლად კონდუქტორმა. მატარებელმა თანდათან აუჩქარა და წინ გარბოდა. გოგორებების ყრუ რიხრიხი თან-და-თან გაძ

ლიერდა და აშკარად შემოგვესმა. თავზარ-დასაცემი კივილი ზედი ზედ განმეორდა. ახალგაზდა ქალი უძრავად და უხმოდ, ცოცხალ მკვდარი დაეცა სკამზედ. გვერდით ახალგაზდა კაცი უდგა და განწირულებით ხელებს იმტვრევდა. ამ საშინელმა უბედურებამ მე და კონდუქტორი გულის ხეთქაში ჩაგვაგდო. წინანდელი საიდუმლო ახლა უცხადესს ამბად გადაგვექცა. ახალგაზდა ქალმა პირველი თავ-დავიწყება როგორც იყო მოიშორა თავიდან და შეშლილივით დაიწყო ყვირილი: დავიღუპე, მიშველეთ, მიშველეთ! შემიცოდეთ მე უბედური, ნუ ამახდეთ ნამუსი! ყმაწვილი კაცი დაშოშმანებასა ცდილობდა, მაგრამ ვერა გაეწყო-რა. თვითონაც საშინლად აღელდა და თავგზისა აღარა გაეგებოდარა, რაღაცა უცნაურს და გაუკებარს ფრაზებს ისროდა; ამითი საწყალს ადამიანს აუტანელს ტანჯვას უორკეცებდა. კონდუქტორი ხომ სრულად დაიბნა.

მატარებლის გაჩერება არ შეიძლება? შევეკითხე მე.

— არას გზით — იყო პასუხი.

— გააჩერეთ, თუ ღმერთი გწამთ, დააყენეთ! მთელს თქვენს სიცოცხლეში უზრუნველსა გყოფთ — ოღონდ გააჩერეთ როგორმე, — ემუდარებოდა ახალგაზდა კაცი. მერე მე მომიბრუნდა და შემთხოვა: უკაცრავად, მე თქვენ არ გიცნობთ, მაგრამ კეთილი ადამიანი უნდა ბძანდებოდეთ. მიშველეთ როგორმე ისე იფიქრეთ, ვითომ თქვენ ბძანდებოდეთ ამ წარმოუდგენელს გაჭირვებაში, ეს ადამიანი ქმარ-შვილიანია. ათი საათისათვის ქმარს უეჭველად სახლში უნდა დაუხვდეს, თორემ....

ათი საათისათვის! ამოკვნესით შეაწყვეტინა კონდუქტორმა. მერე აიღო და „თანამგზავრის წიგნის“ ფურცლებს მლა დაუწყო. თან გაუკებლად და შეუჩერებლად ბუტბუტებდა: „თერთმეტი, თერთმეტი.. .“

გაბრაზებულმა ხელიდან წიგნი გამოვტაცე და ერთს წამს მთლად გადავქოთე. საყვარლისათვის თავზე ხელ-აღებული დედაკაცი მეტად შემებრალა. ნეტა ღირდა ამ მსხვერპლად მისი ტრფიალების საგანი? მატარებლის პირველი გაჩერება შუა-ღამეს იქით უნდა მომხდარიყო. საცოდავს ქალს დილის ოთხ საათზე უხდებოდა სახლში დაბრუნება. ყველა ეს ორთავეს ვაცნობე. ახალს, უარესს განწირულებას და ცრემლთა ფქვევას დასასრული არა ჰქონდა. ახლოს რომ არა ვყოლოდი, საწყალი, უბედური ადამიანი ფანჯრიდან გადავარდებოდა.

— ქმარი, შვილები! რა ვქნა, და რა წყალში გადავვარდე! რითი უშველო თავსა! დავიღუპე, დავიღუპე, მიშველეთ! ამ გულ-გასაგმირმა მდგომარეობამ კარგა ხანს გასტანა. მახეში გაბმულს მატყუარას შორის დარჩა სიყვარული და მეგობრისადმი ტრფიალი. მათ ნაცვლად ახლა ზიზღსა და ბოროტებას შეეპყრა მისი არსება. ჩვენ ქალს ახლო ვიდექით და ჩემ გულშემატკივრობას უცხადებდით; შველით კი ვერა ვუშველეთ-რა.

— ცარიელ ოხვრასა და ხელების მტვრევასა სჯობს საქმეს როგორმე უშველოთ. გასამართლებელი საბუთები გამოსძებნეთ რამე. მიუბრუნდი ახალგაზდა ქალსა. ქალი გაცეცხლებული წამოდგა და სიბრაზით მომაძახა:

— ჩემისთანა დედაკაცის საქციელს განა სიმართლეც მოეპოვება.... ოთხს საათზე დაბრუნებას რა შემაწყნარებელი მიზეზი მოეძებნება.... მერე თავის ხმაგაკმენდილს მეგობარს მიუბრუნდა და შესძახა:

— მე სახლში დაბრუნებას სულაც არ ვფიქრობ და არც დავბრუნდები. როგორც მომატყუე და მომხიბლე, ისე კიდეც მიკისრე და მარჩინე.

ახალგაზდა ყმაწვილის მხრივ ღირსეულ პასუხს მოველოდი; მაგრამ, ღმერთო ჩემო! ხან-და-ხან ადამიანი რა საძაგელი და თავის დანიშნულების შემლახავი არსებაა! უნამუსო ვაჟბატონმა კრინტიც არ დასძრა და მხოლოდ უსულოდ ხელები გაასავსავა. მეგონა, ტკბილი ალერსით მოესიყვარულება, სხვა-და-სხვა დაპირებებით დაკოდილს გულს მოუფონებს და ანუგეშებს საბრალო ადამიანსა-მეთქი, მაგრამ იმედმა მიმტყუნა. გარყვნილმა და ქვად-ქცეულმა ახალგაზდამ ერთი სიტყვითაც არ მიაყენა სხივი დაძრულს და დაბნელებულს დედაკაცის სულ-გულსა! აგერ მატარებელმაც აკლო და მალე კიდეც გაჩერდა. ყმაწვილი კაცი წამოდგა და თავ-მომწონეთ ქალს ამოსაყენებლად ხელი გაუშვირა. ამ უკანასკნელმა ახლოც არ მიიკარა და გამოშვერილი ხელი ზიზღით უკრა. მე ავდექ, ვაგონი გავვლე და მომხიბლავი ცუგრუმელა იატაკზე ჩაუშვი. თავის მუხთალს და უმადურს მეგობარს არც კი გამოეთხოვა და სამუდამოდ დასტოვა მოსაგონებლადაც კი საზიზღარი ადგილი.

— მადლობას მოგახსენებთ! მითხრა მე და ელვასავით გაქრა. ეს სიტყვები უკანასკნელად შემომესმა შემდეგ აღარსად შევხვედრივარ ამ უცნაურ მომჯადოებელსა! საშინლად ციოდა და ჩემი ბეჭებზე მოსადები შალი მივეცი. მერე სადგურის უფროსთან მივიჭერი და შევეხვეწე პირველი მატარებლითვე უკან გაეგზავნა, ჩემს შეწუხებას და პატრონობას უბედური ადამიანი სრულებით ვერ ამჩნევდა, დარეტიანე-

ბულს დამსგავსებოდა და შტერიივით ერთ ადგილს ჩასციევბოდა. შემდეგში ბევრჯელ მიკითხავს ჩემის თავისათვის: ნეტა დაბრუნდა სახლში, თუ თავი მოიკლა? მოახერხა თავის გამოხსნა თუ არა? თუ მოახერხა იმედი მაქვს, თავის დღეში აღარ გაიმეორებს უნამუსო საქციელსა.

მაგრამ ვინ იცის! ჩვენი ქალები ქმრების მოტყუებაში ისე დახელოვნებულნი და დაეშმაკებულნი არიან, რომ ერთსა და ორს ამ გვარს შემთხვევას მათთვის იქნება სულაც არა ჰქონდეთ დამწყნარებელი მნიშვნელობა!

ინდონი

ახალი ქართული ლიტერატურის მოძრაობა 1821 წ.

უმაღლესს საქართველოს მმართველობასთან დაარსდა პირველი ქართული გაზეთი ოფიციალური და პოლიტიკური ცნობებისთვის დანიშნული. ამ პირველს გამოცემას ერქვა სახელად „ქართული გაზეთი.“ მე-36 ნომერი ამ გაზეთისა, 1871 წ. „დროებამ“ გადმობეჭდა ფელეტონად. გაზეთის სათაურში გამოხატულია წმ. გიორგი ცხენით. გაზეთი, სჩანს, კვირაში ერთხელ გამოდიოდა. 1832 წ. სოლომონ დოდაშვილმა დააარსა ახალი გაზეთი სახელად „ტფილისის უწყებანი“, რომლის ენა წაჰგავს ანტონ კათოლიკოზის სტილს. 1851 წ. გიორგი ერისთავმა გამოსცა „ცისკარი“ და შეჰქმნა ლიტერატურული ენა, რომელსაც საფუძვლად დაედო გორის, ანუ ქართლის კილო. 1860 წ. გამოვიდა ი. ოქრომჭედლიშვილის რედაქტორობით სამეურნეო გაზეთი „გუთნის დედა“. 1863 წელს ილია ჭავჭაძე შეუდგა „საქართველოს მოამბის“ ბეჭდვას და შეიტანა ახალი წყარო სალიტერატურო ენაში — ეს გახლდათ კახური კილო. სამ წელს შემდეგ, სამწერლო ენა გამდიდრდა სხვა ელემენტით, რომელიც წამოაყენეს „დროების“ და „კრებულის“ გამომცემელთ. ეს იყო იმერული კილო. ეს სამგვარი ტოტი ჩვენი მდიდარი ენისა გახდა საფუძვლად სალიტერატურო სტილისა, თუმცა ბრძოლა ძველსა და ახალს შკოლათა შორის იმ თავიდანვე გამწვავებული და ერთმანეთის უარმყოფელი შეიქმნა. აწინდელ ენას დაერთო ფშავხევსურეთის ლექსიკური თანხაცა და თან-და-თან იზრდება საზრდო ლიტერატურული განძისა. „დროება“ გამოვიდა 1866 წ.*) გ. წერეთლის რედაქტორობით. გამომცემლად შეიქნა ს. მელიქიშვილი. 1868 წელს სტ. მელიქიშვილმა გამომცემლობაც გადუმტკიცა გიორგი წერეთელს. ამ წელსვე გ. წერეთელმა გამოსცა „სასოფლო გაზეთი“. 1869 წ. შესდგა რედაქციის წრე გ. წერეთლისაგან, ნ. ნიკოლაძისაგან და სერგეი მესხისაგან, რომელსაც გ. წერეთელმა ოფიციალურად გადასცა „დროების“ რედაქტორობა და გამომცემლობა; მაგრამ საერთო რედაქციის წრე მაინც სრულად განაგებდა ზემოხსენებულ გამოცემის საქმეს 1873 წლამდის. ჟურნალი „მნათობი“ დაარსდა 1869 წ. ნიკოლოზ ავალიშვილის რედაქტორობით, მაგრამ 1872 წელს მოისპო. 1873 წლის გასულს გ. წერეთელმა გადასცა ავათმყოფობის გამო „კრებული“ თ. კ. ლორთქიფანიძეს, ხოლო „სასოფლო გაზეთი“ პ. უმიკაშვილს და თვით წავიდა საზღვარს გარეთ. „კრებული“ თვიური ჟურნალი 1871—1873 წ. იბეჭდებოდა გიორგი წერეთლის რედაქტორობით. „სასოფლო გაზეთმა“ გასტანა 1875 წლამდის, ხოლო „კრებული“ შეჩერდა 1874 წელს. 1877 წ. ომიანობის დროს დაარსდა ილია ჭავჭავაძის მიერ გაზეთი „ივერია“, 1880 - 1882 „ივერია“ შეუერთდა „დროებას“. 1879 წ. „ივერია“ ჟურნალად გადაიქცა, 1886 წელს-კი ისევ გაზეთად გადაკეთდა.

1884 წ. მიხეილ გურგენიძემ გამოსცა „იმედი“ ჟურნალი, რომელმაც სამი წელი იცოცხლა. გაზ. „შრომა“ დაარსდა 1882 წ. ქუთაისში თ. დიმიტრი დადიანის რედაქტორობით. ამ წელს ს. მესხმა ავათმყოფობის გამო „დროება“ გადასცა თ. ივ. მაჩაბელს, მაგრამ იგი აიკრძალა 1883 წელს. ქუთაისში 1883 წ. გამოდიოდა «ქართული ბიბლიოთეკა» ეკატერინე ლორთქიფანიძის რედაქტოლობით. „მოამბე“ გაზეთი გამოვიდა ერთი ნომერი 1884 წ. „ნობათი,“ საყმაწვილო ჟურნალი გამოდიოდა 1882 - 3 წწ. ანდრია ღულაძის რედაქტორობით.

„თეატრი“ საყოველკვირაო გაზეთი დაარსდა 1885 წ. ვასილ აბაშიძის მიერ, შემდეგ ნებიერიძემ შეისყიდა და 1891 წ. მოისპო.

„მწყემსი“ დაარსდა და გამოდის ყვირილაში 1886 წლიდან დეკანოზ დავით ღამბაშიძის რედაქტორობით. ამავე წელს ივანე კერესელიძემ გამოსცა გაზეთად „ცისკარი“ და მოსპო 1887 წ. ამის მაგიერად დაარსდა 1888 წ. ახალი სამეურნეო გაზეთი „მეურნე“ ვასილ სულხანიშვილის რედაქტორობით. 1890

*) „დროების“ გამოცემას რომ უფრო მკვიდრი საფუძველი ჰქონოდა; შეამხანაგდა სამი კაცი, ნ. ლოლობერიძე, სტ. მელიქიშვილი და ვ. თულაშვილი. იმათ დააარსეს სტამბა ს. მელიქიშვილის ფირმით და მაშინვე მოიპატიჟეს გ. წერეთელი სარედაქტოროდ.

რედ.

წ. დაარსდა საყმაწვილო ჟურნალი „ჯეჯილი“ ანასტასია თუმანიშვილის რედაქტორობით. 1893 წლიდგან ჯეჯილთან გამოდის საყოველკვირაო ნახატებიანი ჟურნალი „კვალი“. 1894 წ. გამოვიდა ჟურნალი „მოამბე“ ალექსანდრე ჰყონიას რედაქტორობით. ამ გვარად 1894 წ. გვექნება „ივერია“, „კვალი“, „მწყემსი“, მეურნე“, „ჯეჯილი“ და „მოამბე“.

ა. ხახანაშვილი

დაჭრილი არწივი

მშვიდობით, ჩემო ზარ მეხით
ალმა, ხან დალმა ფრენაო;
ბედმა მიმუხთლა, მტრის ხელმა
დღენი მისწრაფა მენაო.

სისხლით ვიცლები მკერდ-გული
ხარბათ მან დამინამაო;
ძალ-ღონე გაჰქრა, დავბრმავდი
და მიღალატა ხმამაო.

დებმა მალამო ვერ მისწრეს,
ზურგი მაქცია ძმამაო,
დედა იმდურის და მოსთქვამს,
მოხუცი კვნესის მამაო.

სიკვდილის პირად მიღწეულს
კიდევ შემეძლო მღერაო,
და ძლევა-მოსილ ჰანგებზე
გულ გასაგმირად ჟღერაო

მაგრამ ძმის ალერსს კლებული
დღითი-დღე ცუდად ვდნებიო,
გვირგვინოსანი ხემწიფე,
ბუნებავ, აწ გიკვდებიო.

ინდონი

ძლევა მოსილი მეცნიერება და მუხდალი მალმომრეო

ასეთი გულ-ჩასახვდომი აზრია სემირადსკის მ
ტვრობაში გამოყვანილი, რომელიც წარმო
დგენს ალექსანდრე მაკედონელის სიკვდილ
და მისს მკურნალს ფილიპეს.

აქ გამოხატულია ის წამი, როდესაც ქვეყნ
მპყრობელი ალექსანდრე მაკედონელი, რომელ
წუთისოფლით გაამპარტავნებული და გამედიდ
რებული თავისთავს აღიარებდა უზენაესის ღმერთ
იუპიტერ-ამმონის ძედ და დიონისეს*) მემკვიდრე
დაგდებულა უძლურად თავის სარეცელზე (ლოგინზ

მუხდალს წუთისოფელს ქვეყნის გმირი მო
კვდინებელი სენით შეუპყრია, გადმოუგდია ღვთ
ბრივი ღირსებიდან და თითქმის ლეშად უქცევ
ალექსანდრე მაკედონელი წევს ლომის ტყავზე, თ
თქოს ინდოეთიდან წამოსულს, ლომზე მჯდომარ
დიონისე ღმერთს მოგვაგონებდეს; მაგრამ, ჰოი ს
კვირველებავ! ის ახლა ამ ლომის ტყავზე ლეშ
არის განართხული. მოშორებით დგას სასოწარკვ
თილი მხედარი, რომელიც მოწამე ყოფილა ალე
სანდრე მაკედონელის ძლევა-მოსილებისა; მას ახსო
მეხისტეხასავით მქუხარე მისი ხმა, შემაძრწუნებელ
სივაჟკაცე და მის ფერხთა ქვეშ დანარცხებული ს
მყარო; მას ახსოვს იგი და ახლა ეს ძლიერება მომ
კვდავის კაცის საშიშ ხროტინად წარმოსდგომია მ
თვალწინ, თვით შემკრთალა, შეშინებულა, თვალებ
გაუღია და დასჩერებია მეფის ოხრად დაყრილს სამხ
დრო იარაღს, თითქოს სასოწარკვეთილებით უნდა წ
მოიძახოს: „ნუ თუ ამ ყოვლის შემძლე ქვეყნის მ
ფეს ასეთი ბოლო უნდა ქონებოდაო, ნუ თუ
აყროლებულის მძორის გულისათვის გამოვსცად
მე ამდენი მწუხარება, ტანჯვა, ალტაცება, გმირო
და თავგანწირულებაო! განა ღირდა ამის გულისთვ
ჩემი სიცოცხლეო!?.. “

ზევიდან ფრთებ-შესხმული უკუნი (ქრონოსი
აწვდის რგოლს, რომელიც არის სიმბოლო დაუს
ბამოისა და დაუსრულებელის მთლიანი ვითარების:
რომელშიაც თვით ალექსანდრე მაკედონელის საქმ
ნიც კვალ-დაუჩენელად ჰქრებიან.

ერთი მისი თანამშრომელი მხედართ-მთავარ
თავანი ბალიშს უკან შემოდგომია და იმედ მიხდილ
მის სახეს თითქოს არ სჯერა ალექსანდრე მაკედო
ნელის სიკვდილი:

„ვინ ალექსანდრე მაკედონელი და ვინ მის
ასეთი ყოფაო! მაშ თუ ასეა, წუთისოფლის დიდებ

*) დიონისე ღმერთს ეწოდებოდა აგრეთვე ბახუსი, ღმერ
თი მხიარულებისა და ღვინისა.

ძლევა მოსილი მეცნიერება და მეხდალი ძალმომრეობა. (ალექსანდრე მაკედონე » და მკურნალი ფილიპე)

ერთ ჩირადაც არ ღირებულარ»". ყველაზე შესანიშნავია მკურნალის ფილიპეს სახე, რომელიც თითქოს ძლევამოსილი დგას და სრულიად შეუშფოთებლად ჩასჩერებია სამეცნიერო წიგნს: „ამაო ამაოთა და ყოველივე ამაოა; მხოლოდ ერთია უძლეველი და უკუნისამდე ძლევა-მოსილი—საუკუნო სამართალი,

რომელ არს უკვდავი ჭეშმარიტება". ამ ცოცხალ
სიბრძნის სურათთან შედარებით რამდენი სულმო
ლეობა გამოიხატება თვით მომაკვდავის ალექსანდრ
მაკედონელის მეხდალს სახეზე, რომელიც მოუძლ
რებული თვალებით, თითქოს ემუდარება თავის ბრძ
მკურნალს: ოღონდ მომარჩინე და ჩემი ალექსანდრ

მაკედონელობა შენთვის დამილოცნია...

ჰოი, უძლურო ჭიავ, კაცობრივო სიამპარტავნევ! თუ მაგის მეტი არ შეგეძლო, რად არყევდი ქვეყანას, რად აშფოთებდი კაცობრიობის სიცოცხლეს, რად სტანჯავდი, რად აწუხებდი მილიონს შენისთანავე არსებას!?...

გ. წერეთელი.

«სამშობლოს მსხვერპლი»

საახალწლო სურათი

ეჰ, გამარჯობა შენი, დათიკო! მიმართა ერთმა. კაცო, ხომ დათხოვნილი ხარ, რა მოგარბევინებდა შინიდან აქ, ამ ყინვაში?

— როგორ თუ რა მომარბევინებდა?! გიიკვირვა დათიკომ. თქვენ აქ მეგულებოდით და თქვენი ნახვა მომენატრა. როგორა ხართ? რამდენიმე დღეა, არ მინახიხართ. ხომ არა გაგჭირვებიათ რა. ამ დღეებში სიმღერები გაგიმართავთ? ჰკითხავდა გულ-მტკინეულად ამხანაგებს დათიკო ჭონიძე

— აბა, უშენოთ ვინ მოგვცემდა სიმღერის ნებას? შენ რომ ხარ-ჩვენი პატრონი ხარ!

— აბა, მაშ ახლა შევავსოთ, რაც ამ დღეებში სიმღერა დაგვკლებია. ძიმწარაძეს დაუძახეთ — უიმისოთ ხომ არა იქნებარა.

— აბა უძაღლისთავოდ ქორწილი ვის გაუგონია! გააკამათა ერთმა.

— მე ვარ ძაღლის თავი? მოისმა ვიღაცის ხარივით ხმა და დამცინავი მიწაზე გაშხლართა კოხტად გამოკრულმა სარმამ. ამავე დროს ჭონიძეს წინ გაჩერდა თვით სარმის გამოკვრელი – ძიმწარაძე – ძალიან მოხდენილის სახის და შეხედულების ახალგაზდა იყო.

— დათიკოს გამარჯვება! დაიძახა ძიმწარაძემ. თუნდა დავნაძლავდეთ სიმღერისთვის ჩამოხვიდოდი? რა ნაირად გიყვარს, კაცო, სიმღერა!..

— კარგიც არის, ჩემო მიხაკო! უთხრა ღიმილით და ხელის ხვევნით დათიკომ. სიმღერა დარდიანს ჯავრს უქარწყლებს. ყველას დაუძახოთ, ვიმღეროთ, ვითამაშოთ... აბა, შენ იცი, მიხაკო! შენებურად დატრიალდი!... მართლა ჩემ შემდეგ ხომ არა მომხდარა რა?

— როგორ არა. დღეს ჩვენი ზვოდნი დაითრო – ნამგალაშვილსა სცემა და თითონვე ფელტფებელთან უჩივლა; ის-კი კამანდერს უპირებს მოხსენებას. შენი ჭირიმე—ეგები მოელაპარაკო ფელტფებელს. შენი ხათრი აქვს; ცოდვაა ის ბიჭი. დღესასწაულია!..

— ყველაფერი ადვილია—უპასუხა იმედით სავსე კილოთი დათიკომ. ყველა მოხერხდება. აბა, ახლა-კი სიმღერა!.. მიხაკო, აბა ერთი ფერხული!.. გიორგაძე მოძახილს გეტყვის! აქ მამიაშვილი მეორე გუნდის მომთქმელი იქნება და სიმბირაძე მოძახილს მიაყოლებს!., ჩვენ-კი ბანში არ ჩამოგრჩებით.

*) იხილე კვალი 1-ლი №-რი 1894 წ.

ბევრი ლაპარაკი და დაწყობა აღარ მოუნდათ, შეჰკრეს განიერი წრე, რისთვისაც დარბაზი ფართო ადგილს აძლევდა, და ძიმწარაძემ დაიწყო ფერხული, გიორგაძე—დაბალ-დაბალი, ხმელ-ხმელი ბიჭი, ქალური სახის მექონე,—გვერდით ამოუდგა მას და ოურთო კრიმანჭული მოძახილი. გააბეს ხელები და გადაექვდენ ერთმანეთს მკლავებით. ძიმწარაძის მა-მაღალი, მძლავრი, მაგრამ ამასთანავე მელოდიური, ხმა·მკაფიოდ გაისმოდა მრგვინავ ბანში; მას თან მისდევდა წვრილი კრიმანჭულით გიორგაძე.

მეორე პირს ამბობდა მამიაშნილი, კოხტა ბიჭი, ხარ-ბეჭიანი. მისი ხმა ზარივით მოისმოდა და მისავევ-მოსახვევში გველივით იკლაკნებოდა, ხან კვნეით კვდებოდა და ხან ქუხილივით გრგვინავდა!...

მომღერლები თან-და თან გაიმართენ, გაისწორეს სიმღერის კილო და გაძლიერდენ. ყველა რაღაცა ძალამ გაიტაცა, მთელი მათი არსება ტკბილა გრძნობამ და სიამოვნებამ მოიცვა. მომღერლები თითქოს ერთმანეთს ეჯიბრებოდენ და ეს ჯიბრი უფრო აუკეთესებდა მათ საამურ სასმენ „ფერხულს“. ამასთანავე მათი მოძრაობა, ფეხის აყოლება, ისე შეთამებული იყო სიმღერის მიხვევ-მოხვევასთან, რომ სმენელი აუწერელი ესტეტური კმაყოფილებით მსჭვალებოდა.

მომღერლებს გარს შემოერტყა მთელი დასი ჯარისკაცთა. ყოველს მათგანს წინად დაღვრემილი სახე ხლა სამხიარულოთ შეეცვალად და სიამოვნების ღიმილმა გადაჰკრა.

ბოლოს დაშალეს ფერხული და მორთეს „ცანალა გოგონას“ სიმღერა. გაისმა ტაშის კვრა: ძიძწარაძემ დაიწყო ლეკურის თამაში ამას შემდეგ გამოტა მკვირცხლად ერთი ჯარისკაცი, დაუარა წრეი მარდად, გაშალა ლამაზად მკლავები, შეჩერდა ერთს ადგილას და გაუსვა ცეკვას. მისი ფეხები ისე მოძრაობდენ, თითქოს ჰაერში ტრიალებსო, ტანი საჩსავით ამართული იყო და ოდნათაც არ ინრეოდა.

ამ მოთამაშეს მოჰყვა მეორე, მესამე და გაჩაღა ლეკური.

— ბიჭებო! აბა, ახლა—ლომისაურის ფანტურს ა მის დაძახილს დაუგდოთ ყური: მოისმა ერთბაად ხმა დათიკოსი, რომელიც შუა წრეში იდგა და ერჩევით გამოჰყავდა მოთამაშენი.

იმის ხმის გაგონებაზე—ყველანი ერთ-ხმად გაუნდენ და მოელოდენ ლომისაურს: იმედა ლომისაური გახლდათ ხევსური, ძალიან ტანადი და ლაზი. იმის ფანტურს და სიმღერას გომ მთელი ჯარისკაცთა რაზმი აღტაცებაში მოჰყავდა. მხოლოდ ანდახან-კი, ამ მხიარულს კაცს ისეთი ვარმით ევსეოდა გული, რომ ხმას ვერ ამოაღებინებდით. საბრალო!.. ერთის წლის დაქორწილებული იყო, როცა იგი სამხედრო ბეგარაში გააწვიეს და კენჭი ჰხვდა ხალგაზდა ცოლის და მაწოვარ ბალღის მოშორებამ ლომისაური საშინლად დაალონ-დააძმარა, ასე რომ რაზმში მოსვლისათანავე ორი თვე სულ ტანჯვაში და ცრემლში გაატარა. მერე როგორც იყო გამობრუნდა, დარდი გადაიყარა; მას კვლავ დაუბრუნდა თავისი მხიარული ხასიათი, მხოლოდ დრო, გამოშვებით-კი ოჯახის მოგონება მწუხარის ნისლით მოჰბურავდა ამ სიცოცხლით სავსე კაცს და იგი თავ-ჩაქინდრული დადიოდა.

ამისთანა მწარე წამებში მას მხსნელად მოევლინებოდა ხოლმე დათიკო, რომელიც ცდილობდა კეთილი სიტყვით გაეფანტა ლომისაურისათვის ნაღველი და გულმტკივნეულად თანაუგრძნობდა მის გულის წყლულებს.

საზოგადოდ დათიკო ჭონიძე—ნასწავლი ყმაწვილი კაცი—იყველასთვის კეთილი კაცი იყო, არავისთვის კეთილს რჩევას არ დაიზარებდა და ყოველს გაჭირებაში დახმარებას უჩენდა. ჯარის კაცხიც მაგიერს უხდიდენ. ყველასაგან მისი სიტყვა კანონად მიიღებოდა, რადგანაც მკვიდრი რწმეხა შეედგინათ მის პატიოსნებაზე და გულ-კეთილობაზე.

ბევრჯერ გამოუხსნია დამნაშავე სასჯელისაგან და ჯეროვანი რჩევა მიუცია მოქმედების შესახებ. უფროსებიც პატივსა სცემდენ ჭონიძეს, რადგანაც მისი სიხდისი და ზნეობრივი მიმართულებანი ყველასთვის ცნობილი იყო.

სად არის იმედა? ჰკითხა დათიკომ ერთს ხევსურთაგანს—ლომისაურის ამხანაგს

— ეხლახან აქაი იყვის. უპასუხა იმან. დღეს სულ დაღონებული არი, გულ-ჩათხრობილი ვლიდის. სახლ-კარი მოაგონდის და თავისებურ დარდიან არნ.—დაუმატა ხევსურმა.

— არ გინახავს, სად წავიდა?

— არა, არ მინახავს. მე გონობ კარჩი წავიდის.

დათიკომ გასწია მის საძებნელად და ბოლოს ერთ კარებთან მიჰხვდა. ლომისაური ატუზულიყო კარების სიახლოვეს, შეუმჩნევლად გაჰკროდა კედელს და გაშტერებით გაჰყურებდა კავკასიონის გრეხილს მთებს, რომელნიც თითქოს დარაჯად შემორტყმოდენ არემარეს. თოვლით ნაკვეთი მთის მწვერვალები ამ ბუნების მყუდროებაში მედიდურ სურათს წარმოადგენდენ.

ლომისაური ისე იყო გატაცებული ამ მედიდური სურათით, განათებული მთვარის შუქით, რომ ვერ გაიგო დათიკოს მიახლოვება.

— აქ რას აკეთებ, იმედავ?! გამოიყვანა ოცნებიდან დათიკოს ხმამ ლომისაური.

იგი შეკრთა, მოუბრუნდა დათიკოს და მწარე ღიმილით გაუწოდა ხელი.

— არაფერს... ბატარაი., თავი მტკივა და მინდა სიომ დამკრას... უპასუხა იმედამ.

— არა გრცხვენია, იმედავ?! კიდევ ძველებურად დაიწყე! როგორ ვერ მოურიგდი შენს მდგომარეობას? წელიწადი-ღა დაგრჩენია; თუ ამდე-

ნი მოითმინე—ერთი წელიწადიც გაძლი. სირცხვილი არ არის შენისთანა ვაჟკაცისათვის ასე დარდიანობა?

ჯარის კაცი
ცოლაი, შვილაი მაგონდების

ძნელია, დათიკოისი, სამშობლო მიწის მოშორება!... ცოლაი, შვილაი მაგონდების და დარდი გულჩი ბულღივით მიბრუნვის!... ბარემ მეც არ მწადის. მაგრამ გული ვერ მებრუნების. თავი ვერ გამიყოლებია!.. წარმოსთქვა ხმის კანკალით იმედამ და ცრემლები შეუთამაშდა წამწამებზედ.

ლომისაურის სასოწარკვეთილებამ დათიკოსაც გულის ღრღნა აუშალა. მაგრამ არ შეიმჩნია და უთხრა ყვედრების კილოთი

იმედავ, იმედავ? ეგ კი მეტის-მეტია! ცრემლები დაგმირი ხევსური!

— აუჰ! დათიკოისი! ცრემლი არ გრცხვენის! ცრემლი გულს მიბრუნებს,, ტკივილს მიყუჩებს, ცრემლაი ტანჯვას მიმსუბუქებს!... ახალ-წელიწად არნ მაგონდების, ხევსურთ ტოლ-ამხანაგ და გულჩი ლახვარ მეჩხვლიტის!.. ამბობდა ყრუის ხმით იმედა.— ჩამაი ბიჭი ფეხთ-მოარულ იქნების და მე-კი ვერ ვხედავ!.... აუ, დათიკოისი...

— იმედა! არ შეგვშენის ძმაო, მაგისთანა ლაპარაკი, მხედარი ხარ და მაგეებზე ლონდები?

— საქმეც იმაში არი, რომ მხედარ ვარ უარგისი, არვისთვის სასარგებლო!... რაის ვჩად აქაი?... „ნაპლეჩო“-ის ვსწავლობ, რაში მეჭირვების, ომჩი არ გამომადგების და იქ-კი ოჯახ მელუპების!... ამ სიტყვებით იმან ხელი მთისკენ გაიშვირა.

კარგა ხანი ილაპარაკეს ამ გვარ საგანზე, ბოლოს, როგორც იყო, დათიკომ დაამშვიდა ლომისაური, გადაჰხვია ხელი და შეიყვანა სადგურში.—იქ ისევ სიმღერა გაებათ. იმათ მისვლაზე შესწყვიტეს სიმღერა და შემოეხვენ მოსულთ. დათიკო მივიდა ლომაურის საწოლთან, ბალიშის ქვეშიდან გამოიღო ფანტური და გაუწოდა ლომისაურს. იმან მწარეთ გაიღიმა და ხელის დაქნევით გამოართო ფანტური—დაუწყო მართვა, მომართა და დაღონებული კილოთი დასძახა.

ძნელად შეხვდები,მკითხველო, ლომისაურისთანა ხმას. იგი დიდს შთაბეჭდილებას ახდენდა კაცზე და უნებურად თვალებზე ცრემლებს იწვევდა. ხმა მეტად ტკბილი, მოქნილი ჰქონდა; ხერხიანადაც ხმარობდა მას მისი პატრონი; ყოველი სიტყვა კვნესად მოისმოდა ლომისაურის გულის უფსკრულიდან და მსმენელსაც უშლიდა წუხილს, რაღაცა ტკივილს!... ნამეტნავად ახლა.... სავალალო მოგონება საშინლად მოქმედობდა ლომისაურის სიმღერის გამომეტყველებაზე და მთელი იმისი სულის კვეთება, გულის ქენჯნანი ამ სიმღერაში ნათლად იხატებოდა.

იგი მოსთქვამდა ტყვეობისაგან განწირულს ბედს და დიდი ხელოვნებით ასურათებდა სიმღერაში პატიმრის სულის მოძრაობას; ერთი სიტყვით ლომისაურის სიმღერა შეუწყვეტელი ჯაჭვი იყო კაცის ტანჯვისა, სასოწარკვეთილებისა და რაც შორს მიდიოდა — მომღერლის ხმასაც თანდა-თან კანკალი ეტყობოდა... თან-და-თან ძირს ეშვებოდა.

.... გამამაყოლა ისარი
თბე წვრილი, ჩქარად მავალი,
სუკთა მხვდა, გულსა მიწია,
მუხლი მომეჭრა მავალი!...

ამ სიტყვების დათავებისათანავე მოისმა გულის გასაგმირი კვნესა, ფანტურმა უალაგოდ შესწყვიტა სიმთა ჟღერა და ლომისაურს თვალებიდან ცრემლების ნაკადულმა დაუწყო დენა... მას შერცხვა თავისი გულჩვილობისა, მწუხარედ გააქნია თავი, დაანარცხა გაშწარებით იატაკზე ფანტური და უზომოდ აღელვებულ-გაფითრებული ელდასავით კარში გავარდა.

ასეთმა საქციელმა ყველა იქ მყოფი, ისეთი დაღონებული ლომისაურის სიმღერის კილოთი, უფრო გაამწარა და ჯარის კაცნი უსიტყვოდ დაიმალენ. .. თვითოეულს მათგანს თვალწინ წარმოუდგა სამშობლოს მხარე, ოჯახობა... მოაგონდა აწ წარსული ახალიწლების წინა-ღამეები, გატარებულ საყვარელ არსებათა სიახლოვეს და ყველას გულმა ერთნაირად დაუწყო ტკივილი!..

დათიკო, ერთი ხანი გონს ვერ მოსულიყო, ისე იმოქმედა იმაზე ლომისაურის მწუხარებამ, გაშტერებული იდგა, ფიქრში წასული. უეცრად იგი გამოიყვანა ფიქრისაგან დეჟურნის ხმამ: становись на перекличку! და სწრაფად გავიდა კარში.

ბევრი ეძება დათიკომ იმედა ლომისაური, მაგრამ ამაოდ და დაღონებულმა შინისაკენ გასწია.

უფროსმაც ბევრი აძებნინა ლომისაური და ვერა გააწყო-რა. იმედა ვერსად მონახეს.

მხოლოდ მეორე დილას ჯარის კაცნი შეხვედროდენ ლომისაურს წყაროსთან. იგი თურმე გაშტერებული იდგა, წყაროს თეძოზე დაჰყურებდა და თვალები მთებისაკენ მიექცია.

მთელი მისი არსება კანკალს მოეცვა. ამხანგებმა მიიყვანეს ოთახში ლომისაური, რომელსაც გული შეუწუხდა, რაკი სითბომ დაჰკრა. ერთს საათს შემდეგ — საავადმყოფოში გაჰგზავნეს... საწყალი იმ ღამეს რომ გარედ დარჩა, გაცივებულიყო, ფილტვების ანთება დამართოდა და ამ სენმა გადიტანა სიცოცხლით სავსე ლომისაური...

ი. ელეფთერიძე

რედაქტორ-გამომცემელი ან. თ.-წერეთლისა.

ქუთაისის თავად-აზნაურთ საადგილ-მამულო ბანკის გამგეობა

საყოველთაოდ აცხადებს, რომ ამ ბანკის წესდების მე-18 § ძალით ქვემო აღნიშნულ რიცხვებში ბანკის გამგეობის სადგურში საზოგადო ვაჭრობით გასყიდულ იქნებიან ხსენებულს ბანკში დაგირავებულნი უძრავნი მამულნი ქვემო აღნიშნულთა პირთა, შესახვედრ გარდასახადთა შემოუტანლობის გამო.

გასყიდვა მოისპობა მხოლოდ იმ მამულებისა, რომელთა მეპატრონენი, თანხმად ბანკის წესდების მე 19 §-სა, შეავსებენ ბანკის გარდასახადს და თან განცხადებათა ხარჯებს.

ვაჭრობა დაიწყება ქვემო მოყვანილის თავნი ფულიდან ზედ დამატებით სხვა-და-სხვა შეუვსებელის გარდასახადისა, აუცილებლად გასასყიდლად დანიშვნაზე ხარჯებისა და, საზოგადოდ, ყველა იმ ფულისა, რომელიც ბანკს თვისის მოსესხის სამაგიეროდ დაუხარჯავს; ბანკის ხანგრძლივი ვალის თავნის მოსპობა შეიძლება აგრეთვე ბანკის გირაოს ფურცლებით, რომელნიც მიიღებიან სახელდობრივის ფასისამებრ მანეთი მანეთად და აგრეთვე შეიძლება გადატანილ იქმნენ მყიდველზე: ხოლო ვადაზე გადასახადი და სხვა გვარი ბანკის სახვედრო ფული უნდა შემოტანილ იქმნენ ნაღდად.

ვისაც ვაჭრობაში მონაწილეობის მიღება სურთ, მათ შეუძლიათ გასასყიდელთ მამულთა აღწერილობის და საბუთების განხილვა ბანკის სამმართველოში.

თუ ეს ვაჭრობა არ შესდგება, მაშინ, ბანკის წესდების 24 § საფუძვლით, ინიშნება მეორე და უკანასკნელი ვაჭრობა 24 თებერვალს 1894 წელს.

ვაჭრობა მოხდება 7 თებერვალ 1894 წ.

$18^7/_{12}$ წლიანნი სესხნი

ქ. ქუთაისს

დარახველიძისა მიხაილ ერასტის ძის: ორპირის ქუჩაზე ორი ორ სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 312 კვადრ. საჟ თავნი ვალი 1216 მან. 42 კაპ., შეუვსებელი გარდასახადი 455 მან. 89 კაპ., სულ 1672 მან. 31 კაპ.

მემკვიდრეთა ჩარექოვისა ელისაბედ სიმონის ასულის: გევუთის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის დუქნები სარდაფით და მიწა $103^1/_2$ კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 415 მან. 41 კაპ. შესავ. გადასახადი 290 მან. 90 კაპ., სულ 706 მან. 31 კაპ.

დისამიძეთა: ნესტორ და სამსონ მიხეილის ძეთა: სათავადო ქუჩაზე ორ-სართულიანი ქვითკირის დუქანი და მიწა 20 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 521 მან. 46 კაპ., შესავ. გადასახადი 521 მან. 25 კაპ., სულ 772 მან. 71 კაპ

მემკვიდრეთა ფარცვანიძისა ივანე დავითის ძის: მიხაილის ქუჩაზე ერთ.-სართულიანი ქვითკირის დუქნები და მიწა $50^1/_2$ კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 521 მან. 46 კაპ, შესავ. გარდასახადი 223 მან., სულ 714 მან. 46 კაპ.

შნეიდერისა მიხაილ ივანეს ძის: პოლიციის ქუჩაზე ორი ორ-სართულიანი სახლი მიწით 300 კვად. საჟ., თავნი ვალი 938 მან. 59 კაპ., შესავ. გარდ. 402 მან. 25 კაპ., სულ 1340 მან. 84 კაპ.

ჩოგავაძისა ვასილი ოქროპირის ძის: ორპირის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ხის სახლი და მიწა 479 კვადრ. საჟ. თავნი ვალი 149 მ. 81 კაპ., შესავ. გარდ. 59 მან. 57 კაპ., სულ 209 მან. 38 კაპ.

ღორთქიფანიძისა ნიკოლოზ გიორგის ძის: მესხეთის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ხის სახლი და მიწა 667 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 515 მან. 36 კაპ, შესავ. გდრ. 148 მან. 63 კაპ, სულ 663 მან. 99 კაპ.

რუხაძისა ლევან გიორგის ძის: ორპირის ქუჩაზე ორ სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა $48^1/_2$ კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 172 მან. 07 კაპ., შესავ. გარდ. 60 მან. 70 კაპ. სულ 233 მან. 77 კაპ.

ღორთქიფანიძისა დავით არჩილის ძის: თბილისის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი სარდაფით და მიწა 123 კვადრ. საჟ. თავნი ვალი 1158 მან. 17 კაპ., შესავ. გარდ. 300 მან. 30 კაპ., სულ 1458 მან. 47 კაპ.

მესხისა მირზაბეგ ფირანის ძის: ივანოვის ქუჩის შესახვევში ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი სარდაფით და მიწა 189 კვადრ. საჟ, თავნი ვალი 965 მან. 12 კაპ., შესავ. გარდ. 251 მან. 25 კაპ., სულ 1216 მან. 37 კაპ.

მატარაძეთა მიხაილ, ივანე და

იოსებ დიმიტრის ძეთა: სილაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 138 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 386 მან., შესავ. გარდ. 70 მან. 20 კაპ., სულ 456 მან. 20 კაპ.

ფიჩხაძისა მამაჯან ისრაილის ძის: ბაზრის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის დუქანი და მიწა 9 კვ. საჟ. და 1 კვადრ. ალაბი., თავნი ვალი 1544 მან. 31 კაპ., შესავ. გარდ. 472 მან. 06 კაპ., სულ 2016 მან. 37 კაპ.

ხურციძისა თედორე ვახუშტის ძის: ორპირის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ხის სახლი, დუქანი და მიწა 860 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 160 მან. 63 კაპ., შესავ. გარდ. 55 მან. 35 კაპ., სულ 215 მან. 98 კაპ.

მემკვიდრეთა ჩარკვიანისა გიორგი ოქროპირის ძის: წულუკიძის შესახვევში ორი სახლი — ერთი ორ-სართულიანი და მეორე ერთ-სართულიანი და მიწა 63 კვადრ. საჟ, თავნი ვალი 257 მან. 39 კაპ., შესავ. გარდ. 87 მან. 60 კ., სულ 344 მან. 99 კაპ.

მემკვიდრეთა ჩარუქოვისა ელისაბედ სიმონის ასულის: მახლობლად ქუთაისის რკინის გზის სადგურისა ორი ხის სახლი და მიწა 1000 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 353 მან. 85 კაპ., შესავ. გარდ. 95 მან. 93 კაპ., სულ 449 მან. 78 კაპ.

ჩიკვაიძისა მიხაილ თომას ძის: სილაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 106 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 321 მან. 73 კაპ., შესავ. გარდ. 82 მან. 10 კაპ., სულ 403 მან. 83 კაპ.

ალავიძისა ნიკოლოზ და ნოშრევან ოქროპირის ძეთა: ივანოვის ქუჩის შესახვევში ორ-სართულიანი სახლი და მიწა 224 კვად. საჟ., თავნი ვალი 427 მან. 22 კაპ., შესავ. გარდ. 97 მან. 63 კ., სულ 524 მან. 85 კაპ.

კანდელაკისა დომენტი სიმონის ძის: რიონის ქუჩაზე ორ-სართულიანი სახლი და მიწა 353 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 356 მან. 08 კაპ.. შესავ. გარდ 116 მან., სულ 472 მან. 08 კაპ.

მარჯანოვისა კონსტანტინე ანდრიას ძის: არქიერის გორაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი ბაღით და მიწა 1800 კვადრ. ს., თავნი ვალი 961 მან. 33 კაპ, შესავ. გარდ. 280 მან. 26 კაპ., სულ 1241 მან. 59 კაპ.

შაშიაშვილისა შალომ აბრამის ძის: ბაზრის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის დუქანი და მიწა 8 კვადრ. საჟ. და 5 კვადრ. ალაბი., თავნი ვალი 1595 მან. 27 კაპ.. შესავ. გარდ. 344 მან. 70 კაპ., სულ 1839 მან. 97 კ.

ასლანოვთა ანტონ, მიხაილ, ალექსანდრე და გაბრიელ იოსების ძეთა, და ელენასი: ბაზრის ქუჩაზე ერთ სართულიანი ქვითკირის დუქანი და მიწა 6 კვადრ. საჟ. და 8 კვადრ. ალაბი., თავნი ვალი 389 მან. 39 კაპ., შესავ. გად. 70 მან. 80 კაპ., სულ 460 მან. 19 კაპ.

ბუზიაშვილთა ისრაილ ელოს ძის, შამოელა, მიხაილ და რაფაელ ისხაკას ძეთა: ბაზრის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის დუქანი და მიწა 15 კვადრ. საჟ. და 5 კვ. ალაბი, თავნი ვალი 1557 მან. 52 კაპ., შესავ. გარ. 365 მან. 57 კაპ., სულ 1923 მან. 09 კ.

გაბაშვილისა ბესარიონ ალექსის ძის: ორპირის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის დუქნები და მიწა 72 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 1168 მან. 10 კაპ., შესავ. გად. 409 მან. 98 კაპ., სულ 1578 მ. 8 კაპ.

ყუბანეიშვილისა მეთოდე დიმიტრის ძის: არქიერის გორაზე ერთ-სართულიანი ქვითძირის სახლი და მიწა 298 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 623 მან. 01 კაპ.. შესავ. გად. 136 მან. 80 კაპ., სულ 759 მ. 81 კაპ.

დათუნაშვილისა სიმონ ივანეს ძის: ორპირის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ხის სახლი და მიწა 885 კვ. საჟ, თავნი ვალი 467 მან. 14 კაპ., შესავ. გად. 70 მან. 20 კაპ.. სულ 537 მან. 34 კაპ.

მურადოვისა ეკატერინე, და ნიკოლაიშვილისა. ოქროპირის: ალექსანდრეს ქუჩაზე ორ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 145 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 1946 მან. 67 კაპ., შესავ გად. 411 მ. 36 კაპ., სულ 2358 მან. 03 კ.

უტულოვისა მარიამ ალექსის ასულისა: მიხაილის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 128,5 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 765 მან. 07 კაპ., შესავ გად. 153 მან. 15 კაპ., სულ 918 მან. 22 კაპ.

ჯინოშვილისა პავლე ივანის ძის: მიხაილის ქუჩაზე ერთ სართულიანი ქვითკირის დუქნები და მიწა 434 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 3289 მან. 25 კაპ., შესავ. გად. 626 მან. 70 კაპ., სულ 3915 მან. 95 კაპ.

ისაევისა მიხაილ პეტრეს ძის: უსახელო ქუჩაზე ორ-სართულიანი სახლი და მიწა 254 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 421 მან. 55. კაპ., შესავ. გად. 50 მან. 94 კ., სულ 472 მან. 49 კაპ.

მურადოვისა თომა პავლეს ძის: ბალახვანის ქუჩაზე ერთი სახლი ქვითკირისა და მიწა 422 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 801 მან. 04 კაპ, შესავ. გად. 164 მან. 57 კ., სულ 965 მან. 61 კაპ.

მდივნისა ბესარიონ მიზარბაგის ძის: მესხეთის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი სახლი და მიწა 1575 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 1054 მან. 34 კაპ., შესავ. გად. 236 მ. 99 კაპ., სულ 1291 მან. 33 კ.

ფეიქაროვისა ალექსი სიმონის ძის: მესხეთის ქუჩის შესახვევში ერთ-სართულიანი ხის სახლი და მიწა 133 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 168 მან. 59 კაპ., შესავ. გად. 50 მან., სულ 218 მან. 59 კ.

ფიჩხაძისა შამუელა და მანუახა

შათათას ძეთა: ბაზრის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის დუქანი და მიწა 6, 3 კვადრ. საჟ., თავენი ვალი 843 მან. 51 კაპ., შესავ. გად. 156 მან. 19 კაპ., სულ 999 მან. 70 კაპ.

წულეისკარისა პეტრე ბასილას ძის: ბაზრის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის დუქანი და მიწა $7^1/_2$ კვადრ. საჟ., თავენი ვალი 758 მან. 93 კაპ., შესავ. გად. 181 მან. 40 კაპ., სულ 940 მ. 33 კაპ.

ჩარექოვისა პეტრე იოსების ძის: ქარავან-სარაის ქუჩაზე ორ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 148 კვადრ. საჟ, თავენი ვალი 2108 მან. 44 კაპ., შესავ. გად. 339 მან. 89 კაპ., სულ 2448 მან. 33 კაპ.

შავგულიძეთა პავლე და ლევან გიორგის ძეთა, და დიმიტრი გრიგოლისა ძის: ალექსანდრეს სლობოდაში ორი ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 215 კვადრ. საჟ., თავენი ვალი 632 მ. 47 კაპ., შესავ. გად. 128 მან. 06 კაპ., სულ 760 მან. 53 კაპ.

შავგულიძისა თედორე სიმონის ძის: გეგუთის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ხის სახლი და მიწა 395 კვადრ. საჟ., თავენი ვალი 168 მ. 68 კაპ., შესავ. გად. 50 მან., სულ 218 მან. 68 კაპ.

ზინიაურიშვილისა აბრამ მოშას ძის: გელათის ქუჩაზე ორ-სართულიანი სახლი და მიწა $77^1/_2$ კვ. საჟ, თავენი ვალი 815 მან. 53 კაპ., შესავ. გად. 143 მან. 62 კ., სულ 959 მან. 15 კ.

ბეთანოვისა ფრანც პეტრეს ძის: ხონის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 1217 კვადრ. საჟ-, თავენი ვალი 453 მ. 15 კაპ., შესავ. გად. 87 მან. 23 კაპ.. სულ 540 მან. 38 კაპ.

ლამბაშიძისა ესტატე ბესარიონის ძის: თბილისის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ხის სახლი და მიწა 153,57 კვადრ. საჟ., თავენი ვალი 453 მან. 12 კაპ., შესავ. გად. 87 მან. 75 კაპ., სულ 540 მან. 87 კაპ.

ქორქაშვილისა მარიამ სიმონის ასული და ქუთათელაძისა ივანე პაატას ძის: ორპირის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 345 კვადრ. საჟ., თავენი ვალი 906 მან. 17 კაპ., შესავ. გად. 150 მან., 29 კაპ., სულ 1056 მ. 46 კაპ.

ქურთოვისა ლევან ივანეს ძის: თბილისის ქუჩაზე ორ სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 157 კვადრ. საჟ., თავენი ვალი 8460 მან. 97 კაპ. შესავ. გად. 1474 მ. 11 კაპ., სულ 9935 მან. 08 კ.

გატიოლკინისა მარიამ მიხაილის ასულის: ალექსანდრეს სლობოდაში ორი ერთ-სართულიანი ხის სახლები და მიწა 228 კვადრ. საჟ, თავენი ვალი 226 მან. 46 კაპ., შესავ. გად. 55 მან. 35 კაპ., სულ 281 მან. 81 კაპ.

მეგინუღოვისა იაკობ ისხაკის ძის: გაგარინის ქუჩის შესახვევში ორ-სართულიანი სახლი და მიწა 101 კვადრ. საჟ., თავენი ვალი 1223 მან. 38 კაპ., შესავ. გად. 260 მან. 10 კაპ., სულ 1483 მან. 48 კაპ.

ნიკოლაევის ალექსანდრე ნიკოლოზის ქის: ალექსანდრეს სლობოდაში ერთასართულიანი ხის სახლი და მიწა 197 კვადრ. საჟ., თავენი ვალი 634 მან. 34 კაპ., შესავ. გად. 114 მან. 80 კაპ., სულ 749 მან. 14 კაპ.

ხითაროვისა სოლომონ გრიგოლის ძის: ალექსანდრეს ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის დუქნები და მიწა 51 კვადრ. საჟ., თავენი ვალი 4485 მან. 73 კაპ, შესავ. გად. 761 მან. 65 კაპ., სულ 5247 მან. 38 კ-

ხანანაშვილისა შამუელა აბრამის ძის: ბაზრის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის დუქანი და მიწა 3 კვადრ. საჟ., თავენი ვალი 407 მან. 80 კაპ., შესავ. გად. 75 მან. 71 კაპ., სულ 483 მან. 51 კაპ.

შავგულიძისა ეფრემ გიორგის ძის: გეგუთის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 428 კვ. საჟ. თავენი ვალი 453 მ. 13 კაპ., შესავსებ. გად. 59 მან.50 კ.,— სულ 512 მან. 63 კაპ.

აბელოვისა მიხაილ ბესარიონის ძის: სათავადო ქუჩაზე ორ-სართულიანი ქვითკირის დუქანი და მიწა $8^1/_2$ კვადრ. საჟ. თავენი ვალი 725 მ. 36 კ. შესავსებ. გარდ. 156 მ. 23 კ. სულ 881 მ. 59 კ.

გარლამოვთა ელისაბედ მიხაილ და მარიამ პავლეს ძეთა და ანნა პეტრეს ასული: სომხების ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ხის სახლი და მიწა 273 კვ, საჟ. თავენი ვალი 725 მან. 34 კ. შესავ. გარდ. 125 მ. 60 კ., სულ 850 მ. 94 კ.

კოკოჩოვისა მარიამ სტეფ.. ასულისა ნემცის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ხის სახლი სარდაფით და მიწა 84 კვად. საჟ. თავენი ვალი 967 მ. 23 კ., შესავ. გარდ. 201 აან. 41 კ. სულ 1168 მან. 64 კ.

სურჩენკოსი კუზმა პროკოპის ძის გადასრული მიხაილ შნეიდერზე· მეორე ქუჩაზე ალექსანდეს სლობოდაში სამი ერთ-სართულიანი სახლები და მიწა 205 კვადრ. საჟ. თავენი ვალი 1450 მან. 80 კაპ., შესავსებ. გად. 251 მან., 25 კაპ., — სულ 1702 მან. 05 კაპ.

რიყინაშვილისა შაბათა ისხაკის ძის: პოლიციის ქუჩის შესახვევში ორ-სართულიანი სახლი და მიწა 75 კვადრ. საჟ. თავენი ვალი 483 მან. 69 კაპ. შესავსებ. გად. 59 მან. 50 კაპ.,– სულ 543 მან. 19 კაპ.

ჩიკვაშვილისა ეფრემ შალომას ძის: გელათის ქუჩის შესახვევში ერთ-სართულიანი ხის სახლი და მიწა 160 კვადრ. საჟ თავენი ვალი 386 მან. 88 კაპ., შესავსებ. გად. 51 მან. 20 კაპ.,—სულ 438 მან. 08 კაპ.

მენგელიასი დარისპან ივანეს ძის: სილაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 528 კვადრ. საჟ. თავენი ვალი 580 მ.

61 კაპ., შესავსებ. გად. 92 მან. 80 კაპ.,—სულ 673 მან. 11 კაპ.

ასათიანისა ლუკა ნიკოლოზის ძის: გოშპიტლის ქუჩაზე ორ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 310 კვადრ. საჟ. თავენი ვალი 3592 მან. 43 კაპ., შესავსებ. გად. 692 მან. 30 კაპ.,—სულ 4284 მან. 73 კაპ.

ასათიანისა ყირიმ გიორგის ძის: წულიკიძის შასახვევში ორი თით-თო სართულიანი ქვითკირის სახლები და მიწა 59 კვადრ. საჟ. თავენი ვალი 923 მან. 72 კაპ.; შესავსებ. გად. 136 მან. 20 კაპ., —სულ 1059 მან. 92 კაპ.

ჩიკვაიძისა დიდიმ ნიკოს ძის: გეგუთის ქუჩის შესახვევში ორ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 151 კვადრ. საჟ. თავენი ვალი 1283 მან. 06 კაპ., შეუვსებ. გად. 264 მან. 05 კაპ.,—სულ 1547 მან, 11 კაპ.

მეწულოვისა ნინა გიორგის ასულის პოლიციის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ხის სახლი და მიწა 402 კვადრ. საჟ. თავენი ვალი 564 მ. 53 კაპ., შეძავსებ. გად. 65 მან. 15 კაპ.,—სულ 629 მან. 68 კაპ.

მოშიაშვილისა აბეშა მოშას ძის: პოლიციის ქუჩის შესახვევში ორ-სართულიანი სახლი და მიწა 286 კვადრ. საჟ. თავენი ვალი 872 მ. 50 კაპ., შეუვსებ. გად. 102 მან. 05 კაპ.,—სულ 974 მან. 55 კაპ.

ოვანეზოვისა პეტრე ივანეს ძის: პოლიციის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ხის სახლი და მიწა 81 კვ. საჟ. თავენი ვალი 359 მან. 32 კ., შეუვსებ. გად. 66 მან. 05 კაპ., —სულ 425 მან. 37 კაპ.

რუხვაძისა ვასილ სიმონის ძის: თურმანიძის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 69 კვადრ. საჟ. თავენი ვალი 461 მან. 92 კაპ., შეუვსებ. გად. 54 მან. 15 კაპ.,—სულ 516 მან. 07 კაპ.

თუმანოვებთა: პავლე და ლევან ალექსანდრეს ძეთა: ალექსანდრეს ქუჩაზე ორ სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 252 კვადრ. საჟ თავენი ვალი 4105 მ. 62 კაპ., შეუვსებ. გად. 709 მან. 77 კაპ.,—სულ 4815 მან. 39 კ.

შამელაშვილისა ისხაკ ელოს ძის: ურიების ქუჩის შესახვევში ერთ-სართულიანი ხის სახლი და მიწა 21 კვადრ. საჟ. თავენი ვალი 205 მან. 20 კაპ., შეუვსებ. გად. 51 მან. 24 კაპ.,—სულ 256 მან. 44 კაპ.

შამოევისა მართა ტერ გრიგოლის ასულის: პოლიციის ქუჩაზე ორ-სართულიანი სახლი და მიწა 158 კვადთ. საჟ. თავენი ვალი 667 მან. 26 კაპ., შეუვსებ. გად. 125 მან. 92 კაპ.,—სულ 793 მან 18 კაპ.

მემკვიდრეთა ერისთვისა დავით გრიგოლის ძის: ნემეცის ქუჩის შესახვევში ორი სახლი ერთი ქვითკირის ერთ-სართულიანი და და მეორე ორ-სართ.ულიანი და მიწა 357 კვადრ. საჟ. თავენი ვალი 2052 მან. 79 კაპ., შევსებ. გად. 333 მან.,—სულ 2385 მან. 79 კაპ.

ლორთქიფანიძისა ანტონ ნიკოლოზის ძის: ორ-პირის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის დუქნები და მიწა 176 კვადრ. საჟ. თავენი ვალი 837 მან. 18 კაპ., შეუვსებ. გად. 70 მან. 20 კაპ., —სულ 907 მან. 38 კაპ.

მელიასი სპირიდონ გაბრიელის ძის: ორპირის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლები და მიწა 265 კვადრ. საჟ. თავენი ვალი 2207 მან. 76 კაპ., შეუვსებ. გად. 271 მან. 35 კაპ.,—სულ 2479 მან. 11 კაპ.

წულუკიძეებთა: ანტონ, სიმონ, ალექსანდრე, ნესტორ, დავით და ვარდენ გრიგოლის ძეთა: ორპირის ქუჩაზე ორ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 153 კვადრ. საჟ. თავენი ვალი 2163 მან. 05 კაპ, შეუვსებ. გად. 251 მან. 25 კაპ., სულ 2414 მან. 30 კ.

ასათიანის ალექსი კაციას ძის: მესხეთის ქუჩის შასახვევში ერთ-სართულიანი ხის სახლი და მიწა 120 კვადრ. საჟ თავენი ვალი 223 მან. 11 კაპ., შეუვსებ. გად. 31 მან. 83 კაპ., სულ 254 მან. 94 კაპ.

გეპულაძისა ივანე მარკოზის ძის და ჯიქიასი ექვთიმე ნიკოს ძის: ადვოკატის ქუჩაზე ორ-სართულიანი სახლი და მიწა 70 კვადრ საჟ. თავენი ვალი 1338 მან. 68 კაპ., შეუვსებ. გად. 136 მან. 20 კაპ., სულ 1474 მან. 88 კაპ.

ენუქაშვილისა აბრამა შალომას ძის: მიხაილოვის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის დუქანი და მიწა $21\frac{1}{4}$ კვადრ. საჟ. თავენი ვალი 1487 მან. 40 კაპ., შეუვსებ. გად. 150 მან. 29 კ., სულ 1637 მან. 69 კაპ.

ერისთვისა ანასტასია ალექსის ასულის: ინგლისის ქუჩაზე ორ-სართულიანი ქვითკისის სახლი და მიწა 430 კვადრ. საჟ. თავენი ვალი 5949 მან. 64 კ., შესავ. გად. 836 მან. 12 კაპ., სულ 6785 მან. 76 კაპ.

გაბაევისა ისიდორე გიორგის ძის: ლაზარეთის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვიტკირის სახლი და მიწა 248 კვადრ. საჟ., თავენი ვალი 1914 მან. 33 კაპ., შესავ. გად. 207 მან. 55 კაპ., სულ 2121 მან. 88 კაპ.

მისივე ორპირის ქუჩაზედ ერთ-სართულიანი ქვითკირის დუქნები და მიწა $87\frac{1}{2}$ კვადრ. საჟ., თავენი ვალი 2297 მან. 22 კაპ, შესავ. გადასახ 281 მან- 89 კაპ., სულ 2579 მან. 11 კაპ.

კლდიაშვილისა გიორგი დავითის ძის: მიხაილის ქუჩაზე ორ-სართულიანი ქვითკირის სახლი მაღაზიებით და მიწა 154 კვადრ. საჟ., თავენი ვალი 2373 მან. 74 კაპ., შესავ. გად. 228 მან. 35 კაპ. სულ 2602 მან. 09 კაპ.

ლორთქიფანიძისა ბარნაბა იოსების ძის: ნემეცის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის დუქნები და

მიწა 55 კვ. საჟ., თავნი ვალი 1531 მან. 47 კაპ., შესავ. გად. 78 მან. 76 კაპ., სულ 1610 მან. 23 კაპ.

მელიასი ივანე გაბრიელის ძის: ორპირის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 249$^1/_2$ კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 918 მან. 87 კაპ., შესავ. გად. 104 მან. 78 კაპ., სულ 1023 მან 65 კაპ.

მურადოვისა ანნა თომას ასულის: ალექსანდრეს ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 66,5 კვადრ. საჟ, თავნი ვალი 1531 მან. 47 კაპ, შესავ. გად. 88 მან. 80 კაპ., სულ 1620 მან. 27 კაპ.

ოცხელისა ივანე სეროს ძის: ივანოვის ქუჩაზე ორ-სართულიანი სახლი და მიწა 148,8 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 1146 მან. 60 კაპ., შესავ გად. 108 მან. 85 კაპ, სულ 1257 მან. 45 კაპ.

ფირალოვისა ნიკოლოზ ანტონის ძის: ბაზრის ქუჩას შესახვევში ერთ-სართულიანი ქვითკირის დუქნები და მიწა 22,86 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 765 მან. 74 კაპ., შესავ. გად. 93 მან. 40 კაპ. სულ 859 მან. 14 კაპ.

ტურაბელიძეთა გიორგი და კონსტანტინე ვასილის ძეთ: მესხეთის ქუჩის შესახვევში ერთ-სართულიანი ხის სახლი და მიწა 834 კვ. საჟ., თავნი ვალი 612 მან. 58 კაპ., შესავ. გად. 83 მან. 8 კაპ. სულ 695 მან. 66 კაპ.

აკალიანისა პელაგია სიმონის ასულის: არქიერის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის სარდაფით სახლი და მიწა 330 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 807 მან. 89 კაპ, შესავ. გად. 87 მან. 75 კ., სულ 895 მან. 64 კაპ.

ალავიძისა ნინა ტარიელის ასულის: ორპირის ქუჩაზე ორ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 148,5 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 2908 მან. 37 კაპ., შესავ. გად. 300 მან. 30 კაპ., სულ 3208 მან. 67 კაპ.

ბაზაძისა იაკობ მიხაილის ძის: ორპირის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი სახლი და მიწა 575 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 484 მან. 73 კაპ., შესავ. გად. 68 მან. 81 კ., სულ 553 მან. 54 კაპ.

გალუსტოვისა ივანე სიმონის ძის: ბაზრის ქუჩის შესახვევში ერთ-სართულიანი ქვითკირის დუქნები და მიწა 35,44 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 1211 მან. 84 კაპ., შესავ. გად. 167 მან. 45 კაპ. სულ 1379 მან. 29 კაპ.

ჯინოშვილისა პავლე ივანეს ის: ბაზრის ქუჩაზე სამ-სართულიანი ქვითკირის დუქანი და მიწა 24,2 კვადრ საჟ, თავნი ვალი 5655 მან. 18 კაპ., შესავ. გად. 493 მან. 50 კაპ., სულ 6148 მან. 68 კაპ.

ჯანუგვთა სტეფანე და მიხაილ გიოს ძეთა: პოლიციის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 1123 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 2585 მან. 23 კაპ, შესავ. გად. 347 მან. 10 კაპ., სულ 2932 მან. 33 კაპ.

ფალავანდოვისა ნინა სიმონის ასულის: ნემეცის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 26,6 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 807 მან. 89 კაპ., შესავ. გად. 59 მან. 50 კაპ., სულ 867 მან. 39 კაპ.

რიჟინაშვილისა მათათა ისხაკის ძის: მიხაილის ქუჩაზე ორ-სართულიანი ქვითკირის დუქანი და მიწა 20,4 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 1615 მან. 76 კაპ., შესავ. გად. 158 მან. 20 კაპ., სულ 1773 მან. 96 კაპ.

სუსუნიკაშვილისა იოსებ მამაჯანას ძის: გაგარინის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 127 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 3348 მან. 98 კაპ., შესავ. გად. 299 მან. 10 კაპ., სულ 3648 მან: 08 კაპ.

წერეთლისა გიორგი ექვთიმეს ძის: ბალის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი სახლი და ეგრეთვე დუქანი და მიწა 1800 კვადრ. საჟ. თავნი ვალი 2019 მან. 71 კაპ. შესავ. გად. 189 მან. 16 კაპ. სულ. 2208 მან. 87 კაპ.

ჩიქვანიძისა კალისტრატე ნიკოლოზის ძის: ფრანგების ქუჩაზე ორი თითო-სართულიანი ქვითკირის სახლები და მიწა 253 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 4847 მან. 30 კაპ., შესავ. გად. 640 მან. 36 კაპ., სულ 5487 მან. 66 კაპ.

ჩხეიძეთა ელისაბედ და ელენა კონსტანტინეს ასულთ: თბილისის ქუჩაზე ერთ სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 440 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 807 მან. 89 კაპ., შესავ. გად. 86 მან. 62 კაპ., სულ 894 მან. 51 კაპ.

ალავიძისა ნინა ტარიელის ასულის: ბალის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 200 კვადრ. საჟ., თავნი ვალი 1656 მან. 08 კაპ., შესავ. გად. 169 მან. 50 კაპ., სულ 1825 მან. 58 კაპ.

ბებიჩკორისა სტეფანე ბასილას ძის და ელისაბედ ივანეს ასულის ლაზარევის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და მიწა 51,66 კვადრ. საჟ. თავნი ვალი 579 მან. 64 კაპ., შეუვს გად. 61 მან. 87 კაპ., სულ 641 მან. 51 კაპ.

ჯინოშვილისა პავლე ივანეს ძის: ლემნაზიის და მიხაილის ქუჩებს შუა ერთ სართულიანი ქვითკირის დუქნები და მიწა 233 კვად. საჟ. თავნი ვალი 4140 მან. 21 კაპ., შეუვს. გად. 341 მან. 30 კაპ., სულ 4481 მან. 51 კაპ.

მისივე აფთექის ქუჩის კუთხეზე სამი სახლები ერთი ორ სართულიანი ორი ერთ-სართულიანი ქვითკირის და მიწა 93 კვადრ. საჟ. თავნი ვალი 2649 მან. 75 კაპ., შეუვსებ. გად. 222 მან. 40 კაპ., სულ 2872 მან. 15 კაპ.

კარეტინისა ფედოტი კარპის ძის: არტილერიის ქუჩაზე ერთ-სართულიანი ქვითკირის სახლი და